

Accolade

*Nieuwsbrief van de Souvereine Orde van Sint Jacob in Holland
Nummer 2 van de 18de jaargang, juni 2025*

Redactioneel

Wij kijken terug op een geslaagde ontmoetingsdag in Egmond op 3 mei. Gert Kol had voor ons een geweldig programma in elkaar getimmerd, waardoor we zo'n beetje alles te zien kregen wat Egmond – op drie locaties – te bieden heeft. Achtereenvolgens waren dat de Adelbertusakker, de Abdij van Egmond en de restanten van het Kasteel in Egmond aan de Hoef.

Helaas moest de orde het afgelopen kwartaal ook tegenslagen verwerken. Op de eerste plaats het overlijden van Dame Joke Buffing Groot op 13 mei jl. Joke was lang een zeer actief lid voor de orde en zeer betrokken bij alle ontwikkelingen. In de Accolade 2025/3 van de komende zomer blikken wij terug op haar betekenis voor de orde. Een tweede tegenslag was het vertrek van Dave Siebrecht, evenals Joke lid van het kapittel. Menigeen maakt het mee in het leven dat hij of zij door een combinatie van factoren activiteiten radicaal stop moet zetten en voor zichzelf moet kiezen. Voor Dave Siebrecht was dat moment dit voorjaar aangebroken. Wij verliezen met Dave een enthousiaste en actieve propagandist. Wij wensen hem en zijn vrouw nog heel veel goede jaren toe. Dave Siebrecht wordt in het kapittel opgevolgd door Gert Kol. Een belangrijk deel van deze Accolade wordt door hem gevuld. In zijn eerste artikel, direct hieronder, werkt Gert zijn ideeën uit over het ridderschap.

I. Visie Gert Kol op het ridderschap

Wij zijn halverwege 2025, lezen nu de tweede Accolade en de ridderdag van 27 september 2025 zit er aan te komen. Een jaar waarin zoveel gebeurd is. Ik noem het aantreden van een nieuwe gouverneur, Zijne Doorluchtige Hoogheid Georg Victor Prinz zu Bentheim und Steinfurt, die door een rechte lijn afstamt van graaf Dirk VI van Holland en dus door bloedbanden verbonden is aan de Orde van St Jacob. Voorts zijn we begonnen, op initiatief van ridder Floris de Boer, met de aanleg van een wapenboek van de ridders en dames van de orde. Dankzij Bob Juchter van Bergen Quast is er een nieuwe website voor de orde opgetuigd, die zeer professioneel is en voldoet aan de huidige wetten,

eisen en normen. Doordat we – ongeacht of het over Accolade, website of wapenboek gaat – steeds gezamenlijk bepalen wat er in komt, blijft deze wettigheid en kwaliteit ook gewaarborgd.

Wij hebben afgelopen 3 mei weer een leuke, leerzame en vooral ook gezellige excursie naar de Adelbertusakker, Abdij van Egmond en de Ruïne van het kasteel van Egmond met bezoekerscentrum gehad. Juist de inhoud van dit soort leerzame excursies zijn precies één van de redenen waarom mensen bij onze orde willen horen. Voor de komende ridderdag staan er tot nu toe acht opnames en zes bevorderingen op het programma. Niet slecht voor een jaar! Dat doet mij belanden bij het punt, waarom bestaan ridderorden en waar dienden zij voor?

De religieuze ridderorden werden opgericht om pelgrims naar het Heilige Land te begeleiden en te beschermen. Deze combineerden de strijd tegen de heidenen, bidden tot God met het verplegen van zieken. Voorbeelden hiervan zijn onder andere de Tempeliers en de Orde van St Jan (Maltezers en Johanniters). Het zijn orden om machtige ridders te binden aan de koningen en staatshoofden in Europa en zo hun machtspositie uit te breiden om zo hun land te versterken. Voorbeelden zijn de Orde van de Kousenband en de Orde van het Gulden Vlies. Ook onze eigen Orde van St Jacob, gesticht door graaf Floris V, was door deze gesticht om de edelen aan zich te binden. Ridderorden zijn gericht op (geestelijke) adeldom, dat spreekt voor zich. Ridderorden zijn soms ook opgericht met het doel te belonen voor verdienste en moed. Voorbeelden hiervan zijn Orde van Oranje-Nassau, Orde van de Nederlandse Leeuw voor verdiensten en de Militaire Willemsorde voor moed. In de huidige tijd houden de meeste ridderorden zich bezig met de historie van de orde, tradities van de orde en werken voor het goede doel, gezondheid en welzijn in de wereld.

Wat is nou de essentie, de inhoud van het ridderschap? Ik heb getracht dit te omschrijven aan de hand van de bekende Ridderlijke Deugden omdat ik persoonlijk vind dat dit heden ten dage nog steeds zo is of zou moeten zijn, ik hoop dat u zich hier net als ik ook nog steeds in kan vinden.

In de schaduwen van de geschiedenis, waar de echo's van klaterende zwaarden en galopperende paarden nog weerklinken, schuilt een ideaal dat de tand des tijds heeft doorstaan: het ridderschap. Dit is geen vergane glorie, geen relikwie uit een vervlogen tijdperk, maar een levende, ademende erfenis van nobele waarden die ons allen kunnen inspireren.

Beeldt u in: een eenzame ridder, rijdend door een mistige vallei. Hij draagt geen last van ijdelheid, maar van verantwoordelijkheid. Zijn harnas schittert niet omwille van pracht, maar omdat het symbool staat voor zijn onwrikbare

toewijding aan deugd en plicht. Zijn pad wordt niet verlicht door sterren, maar door de brandende gloed van zijn innerlijke overtuigingen.

Moed is zijn eerste metgezel. Niet de rauwe durf van een dolende krijger, maar de diepe, morele moed om standvastig te blijven in een wereld die wankelt. Het is de moed om recht te spreken waar onrecht heerst, om zwakken te beschermen, zelfs wanneer de prijs hoog is. Moed is niet slechts de afwezigheid van angst, maar de triomf erover.

Aan zijn zijde loop de eer, de stille kracht die hem leidt. Eer is niet louter een schone naam, maar een belofte aan zichzelf en aan de wereld om altijd het rechte pad te bewandelen. Een ridder is geen koopman in reputatie; zijn daden spreken voor hem. Hij zoekt geen applaus, slechts de innerlijke rust van een geweten dat geen valse schaduwen draagt.

En wat zou moed en eer zijn zonder rechtvaardigheid? Dit is de zuivere weegschaal in zijn hart, die weegt zonder partijdigheid, die oordeelt zonder hoogmoed. Rechtvaardigheid betekent niet slechts het straffen van het kwaad, maar het begrijpen van de menselijke ziel, het tonen van mededogen zonder zwakte en het verdedigen van waarheid zonder arrogantie.

Maar geen deugd schittert zonder trouw, de edelsteen in de kroon van het ridderschap. Een ridder zweert zijn eed niet lichtvaardig en zijn woord is onbreekbaar. Hij is trouw aan zijn koning, aan zijn kameraden, aan zijn idealen, en bovenal, aan zichzelf. In een wereld waarin beloften vaak vergankelijk zijn, is de ridder een baken van standvastigheid.

En dan is er de nederigheid, de deugd die het licht van al de anderen verzacht en hun ware glans onthult. Een ridder weet dat hij slechts een sterveling is, dat macht slechts een geleend goed is en dat ware grootsheid niet ligt in heersen, maar in dienen. De grootste helden zoeken geen lof, maar vervullen hun plicht in stilte.

Het ridderschap is dus geen geschiedenisles, geen fabel uit lang vervlogen tijden. Het is een vuur dat nog steeds brandt in de harten van hen die streven naar het ware, het goede en het schone. In een wereld vol ruis en illusie, kunnen wij kiezen om als ridders te leven—moedig, eervol, rechtvaardig, trouw en nederig.

Laten wij, ieder op onze eigen manier, het zwaard van gerechtigheid heffen, de banier van eer hooghouden en de waarden van het ridderschap laten voortleven in onze daden. Lang leve de geest van het ridderschap!

Met vriendelijke en vooral ridderlijke groet!
Gert Kol RSJ

II. Het juweel van de orde en de acht zaligsprekingen

Bij de Orde van St Jacob is het “juweel”, het onderscheidingsteken van de orde, een Maltezer Kruis, met vier St Jacobsschelpen in de oksels van het kruis om onze beschermheilige aan te duiden. Dat is St Jacob de Meerdere die de schelp als symbool had. Het witte Maltezer Kruis is bij meer ridderorden in gebruik. Het is wellicht interessant om uit te leggen dat het wit van het kruis staat voor reinheid en onschuld. De acht punten van het kruis staan voor de acht zaligsprekingen in het evangelie volgens Mattheus 5: 3-10.

1. Zalig de armen van geest

Toepassing:

Wees je bewust van je eigen kwetsbaarheid en afhankelijkheid van God. Nederigheid opent de deur tot geestelijke groei. Je hoeft het leven niet alleen te dragen — erken dat je God nodig hebt.

2. Zalig de treurenden

Toepassing:

Verdriet en verlies horen bij het leven, maar God biedt troost. Rouw niet alleen om persoonlijk verlies, maar ook om het onrecht in de wereld. Zulke bewogenheid leidt tot actie en medeleven.

3. Zalig de zachtmoedigen

Toepassing:

Zachtmoedigheid is geen zwakte, maar kracht onder controle. Wees geduldig en respectvol, zelfs als je wordt uitgedaagd. Anderen zullen je eerder vertrouwen en vrede zoeken bij jou.

4. Zalig wie hongeren en dorsten naar gerechtigheid

Toepassing:

Heb een diep verlangen naar wat goed en rechtvaardig is — in jezelf en in de samenleving. Dit kan betekenen dat je opkomt voor anderen, eerlijk bent en leeft met integriteit.

5. Zalig de barmhartigen

Toepassing:

Toon mededogen en vergeef anderen, zelfs als het moeilijk is. Barmhartigheid heelt relaties en weerspiegelt Gods liefde. Geef mensen de ruimte om opnieuw te beginnen.

6. Zalig de zuiveren van hart

Toepassing:

Streef naar oprechtheid en zuiverheid in je intenties. Laat je hart niet vertroebelen door dubbele agenda's of wrok. Een eerlijk leven brengt innerlijke rust en helderheid in je geloof.

7. Zalig de vreedstichters

Toepassing:

Zoek actief naar manieren om vrede te brengen — in conflicten tussen mensen, maar ook in je omgeving. Wees iemand die verzoent in plaats van verdeelt. Vrede is een daad, geen passiviteit.

8. Zalig wie vanwege de gerechtigheid vervolgd worden

Toepassing:

Durf te blijven staan voor het goede, ook als dat weerstand oproept. Het volgen van Jezus betekent soms tegen de stroom in gaan. Vertrouw erop dat trouw zijn aan gerechtigheid zin heeft, ook als het kost.

Het kan geen kwaad om hier zo nu en dan bij stil te staan in deze onzekere, harde en snel veranderende wereld. Het gekke is dat wij daar (gelukkig maar) niet dagelijks over nadenken.

III. Etiquette en dresscode op de ridderdag

Bij een ridderorde zijn wij allemaal, net als bij een broederschap, allemaal gelijk. Eigenlijk is dat het uitgangspunt voor de geldende kledingvoorschriften. Het kan geen kwaad, ook omdat er vraag naar is, deze nog een keer op een rijtje te zetten.

Passende kleding was en is voortaan voorschrift. Het is het prettigst en makkelijkste, juist dus omdat wij allemaal gelijk zijn, om allemaal gelijkwaardig gekleed te zijn. Dit maakt dat er geen onderscheid is en het draagt gezien de kledingkeuze respect uit naar elkaar en de orde als instituut. De etiquette op de ridderdag is als volgt:

1. Het kapittel in rokkostuum met wit vest
2. Uitsluitend de prins en coadjutor zijn wegens hun rechtsvorm dragers van het grootlint.

3. De ordeketen wordt gedragen door de grootmeester, de commandeur, de kanselier en de maarschalk-ceremoniemeester.

4. De borstster is gekoppeld aan de keten en grootlint, verder is er een Orde van verdienste met halsinsigne (als ridder en borstster).

5. De mantel verhult alle draagtekens tijdens de ceremonie, accolade en acceptatie van de

nieuwe ridders.

6. Op de mantel is slechts het achthoekig orde kruis genaaid.

7. Tijdens investituur en gala kunnen op het rokkostuum drie borststerren gedragen worden. Rechts op het revers is plaats voor een miniatuur of een rij van miniaturen. Draggers van een grootlint dragen het daarbij horende kruis links op de borst.
8. Heren dragen rokkostuum, smoking of donker pak met stropdas, strik en bijpassende schoenen. Het is toegestaan het halskruis onder de strik van een smoking te dragen.
9. Dames gaan in halflange rok of lang toilet.
10. Alleen introducees hebben geen mantel. Nieuwe leden, te promoveren leden, of nieuwe dragers van de orde van verdienste, dragen geen hals insignes of buitenlandse ridderorden.
11. Als iedereen geïnstalleerd is kan een ieder zijn onderscheidingstekens volledig zichtbaar dragen, maar uiteraard niet het broederkruis naast een ridderkruis als halsinsigne.
12. Toegestaan is dat militairen dragen vreemde draagtekens op hun uniform.
13. De aalmoezenier draagt desgewenst een eigen habijt.
14. Wat betreft het dragen van onderscheidingen hanteren wij de officiële vorm, aangereikt door de Kanselarij der Nederlandse Orden, in de brochure Draagwijzer onderscheidingen. Deze is te raadplegen op de website <https://www.lintjes.nl/documenten/brochures/2020/07/10/draagwijzer>.

Accolade. Nieuwsbrief van de Souvereine Orde van Sint Jacob in Holland

De redactie van Accolade bestaat uit Floris de Boer, Albert de Bruijn, Gert Kol, John Ooms en Michiel Schillhorn van Veen. De redactie verwelkomt bijdragen van leden. Accolade komt in principe elk kwartaal uit. Naast Accolade verschijnt er jaarlijks een publicatie van de Sectie (voorheen stichting) Historisch Onderzoek "Hollant" (SHOH). Tot en met 2023 werd daarvoor de aanduiding "Nieuwsbrief" gebruikt. Vanaf 2024 is deze naam veranderd in: "Studia Historica Hollandiae". De site van de orde is: [Orde van Sint Jacob](https://www.lintjes.nl).

Aantekeningen bij deze Accolade:

1. Er is een Engelse vertaling van de onderdelen I t/m III hierboven. U vindt deze op onze website. *There is an English translation of the parts I to III above. You can find it on our website.*
2. De illustraties tonen op pagina 1 een windvaan op kasteel Radboud te Medemblik, op pagina 2 een harnas in hetzelfde kasteel, op pagina 3 een beeld van Sint Jacob, op pagina 4 het juweel van de orde en op pagina 5 een prent van het Gravensteen in Leiden.

Bijlage: foto's ontmoetingsdag in Egmond op 3 mei 2025

